

Ciechanowiec, dn. 15.05.2019 rok

Pan Eugeniusz Święcki

Burmistrz Ciechanowca

RF. 3021.2.9.2019

Dotyczy: pisma Przewodniczącego Komisji Budżetu, Rolnictwa i Rozwoju Gospodarczego Rady Miejskiej w Ciechanowcu z dnia 13.05.2019 roku.

1. Zadłużenie gminy.

Zadłużenie gminy z tytułu zaciągniętych kredytów długoterminowych na dzień 01.01.2018 roku wynosiło 10.022.500 zł, co stanowi 28,53 % w stosunku do planowanych na 2018 rok dochodów budżetu, w tym:

- * 432.500 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane w 2006 roku na terenie miasta i gminy Ciechanowiec – ostateczna spłata nastąpi w 2018 roku.
- * 3.700.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane na terenie miasta i gminy Ciechanowiec w 2010 roku – ostateczna spłata nastąpi w 2028 roku.
- * 2.000.000 zł – kredyt w Banku PEKAO S.A. w Białymstoku zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane na terenie miasta i gminy Ciechanowiec w 2011 roku – ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku.
- * 90.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane w 2014 roku – ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku.
- * 3.800.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane w 2015 roku – ostateczna spłata nastąpi w 2030 roku.

Na rok 2018 planowano do zaciągnięcia kredyt długoterminowy w kwocie 2.000.000 zł.

Uchwałą Nr II-00313-30/18 Składu Orzekającego RIO w Białymstoku z dnia 29 maja 2018 roku uzyskano pozytywną opinię o możliwości spłaty kredytu planowanego do zaciągnięcia przez Gminę w 2018 roku. W sierpniu 2018 roku zostało przeprowadzone postępowanie przetargowe na udzielenie ww. kredytu, w wyniku czego nastąpiło wyłonienie wykonawcy.

Zadania inwestycyjne planowane na 2018 rok w dużej części nie zostały zrealizowane, a zadanie związane z montażem kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych finansowo rozliczono w lutym 2019 roku. Z uwagi na powyższe, nie zachodziła potrzeba zaciągania pełnego zobowiązania z tytułu kredytu długoterminowego wynikającego z podpisanej z bankiem umowy na kwotę 2.000.000 zł, a gmina zgodnie z zapisami umowy zrezygnowała z wykorzystania części kredytu w kwocie 1800.000 zł.

Ostatecznie w 2018 roku zaciągnięto kredyt długoterminowy w kwocie 200.000 zł.

Wobec powyższych okoliczności **zadłużenie gminy dzień 31 grudnia 2018 roku z tytułu zaciągniętych w ubiegłych latach kredytów długoterminowych planowane w kwocie 10.870.000 zł, ostatecznie wyniosło 9.070.000 zł.**

Do 31.12.2018 roku spłacono zgodnie z podpisanymi umowami raty kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych w kwocie 1.152.500 zł, w tym kredyty zaciągnięte na wydatki inwestycyjne realizowane przy współudziale środków unijnych stanowią kwotę 306.000 zł.

Zadłużenie gminy z tytułu zaciągniętych kredytów długoterminowych na dzień 01.01.2019 roku wynosiło 9.070.000 zł, co stanowi 22,68 % w stosunku do planowanych na 2019 rok dochodów budżetu, w tym:

- * 3.600.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane na terenie miasta i gminy Ciechanowiec w 2010 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2028 roku);
- * 1.500.000 zł – kredyt w Banku PEKAO S.A. w Białymstoku zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane na terenie miasta i gminy Ciechanowiec w 2011 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku);
- * 70.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane w 2014 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku);
- * 3.700.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane w 2015 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2030 roku);
- * 200.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane w 2018 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku).

W 2019 roku nie planuje się zaciągać zobowiązań z tytułu kredytów długoterminowych.

W 2019 roku zaplanowano spłatę (zgodnie z podpisanymi umowami) raty kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych w kwocie 1.020.000 zł, w tym kredyty zaciągnięte na wydatki inwestycyjne realizowane przy współudziale środków unijnych stanowią kwotę 400.000 zł.

2. Zdolność kredytowa gminy.

Zaciąganie przez jednostki samorządu terytorialnego zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek reguluje art. 89 oraz art. 243 ustawy o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku poz. 2077 z później. zmianami).

Do roku 2013 wymogi ustawowe zakładały wskaźniki zadłużenia wraz z odsetkami i uznawano je za prawidłowe, gdy nie przekraczały: 60 % zadłużenia ogółem oraz 15 % spłaty rocznej rat kapitałowych w stosunku do dochodów ogółem w danym roku. **Zasada ta obowiązywała wszystkie jednostki samorządu terytorialnego.**

Od roku 2014 wskaźniki zadłużenia oblicza się indywidualnie dla każdej gminy w sposób określony art. 243 z uwzględnieniem wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 pkt 1 i ust. 3a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (pożyczki i kredyty zaciągane na realizację zadań majątkowych przy współudziale środków z funduszy unijnych).

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

- * **spłata rat kredytów wraz z należnymi w danym roku odsetkami do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji: dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.**

Przy obliczaniu tych relacji dla roku poprzedzającego rok budżetowy przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Do obliczenia relacji dla poprzednich dwóch lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych.

Zasady tej nie stosuje się do spłat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację projektu finansowanego z udziałem środków unijnych (*zaciągany kredyt pomostowy do czasu otrzymania refundacji poniesionych kosztów*), wraz z należnymi odsetkami - w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji tych środków.

Ograniczenia tego nie stosuje się także do spłat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację projektu finansowanego w co najmniej 60 % ze środków unijnych w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowanych kredytami.

Zatem sytuacja kredytowa gminy zależy od wielu czynników, np. wysokości spłat kredytów w danym roku (*zaciągniętych w latach ubiegłych*), wysokości odsetek w danym roku, dochodów ze sprzedaży mienia, jak też wysokości dochodów ogółem.

Po dokonaniu analizy Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanowiec na lata 2019-2030 (uaktualnionej Zarządzeniem Nr 12/19 Burmistrza Ciechanowca z dnia 28 lutego 2019 roku) należy stwierdzić, że w chwili obecnej sytuacja kredytowa gminy jest dobra, ponieważ wskaźnik spłaty w danym roku jest niższy (kol. 2 i kol. 3) od średniej arytmetycznej z 3 ostatnich lat (kol. 4):

Rok budżetowy	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań (rat kredytów i odsetek) do dochodów ogółem (bez wyłączeń ustawowych) <u>9.1</u>	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań (rat kredytów i odsetek) do dochodów ogółem (<i>po uwzględnieniu wyłączeń kredytów zaciąganych na inwestycje realizow. z udziałem funduszy unijnych</i>) 9.4	Wskaźnik – średnia arytmetyczna z 3 poprzednich lat (dochody bieżące plus dochody ze sprzedaży mienia minus (-) wydatki bieżące do dochodów ogółem) 9.6
kolumna 2 i kolumna 3 powinna być <u>mniejsza</u> od kolumny 4			
1	2	3	4
2018	4,20 %	2,64 %	8,05 %
2019	3,35 %	1,76 %	9,53 %
2020	3,77 %	2,85 %	9,17 %
2021	3,76 %	3,20 %	9,00 %

2022	2,55 %	1,42 %	8,42 %
2023	2,48 %	1,37 %	8,77 %
2024	2,68 %	1,32 %	9,01 %
2025	2,58 %	1,27 %	9,06 %
2026	2,21 %	1,57 %	9,08 %
2027	2,12 %	2,12 %	9,19 %
2028	2,04 %	2,04 %	9,44 %
2029	1,15 %	1,15 %	9,61 %
2030	1,11 %	1,11 %	9,59 %

Nadmieniam, że ustawa o finansach publicznych została znowelizowana i weszła w życie od dnia 1 stycznia 2019 roku, a w pełnym zakresie zacznie obowiązywać od 2026 roku.

Nowe przepisy mają istotne znaczenie dla budżetów i wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja zmieniła m.in. zasady zaciągania i spłaty zobowiązań dłużnych, sposób ustalania maksymalnego wskaźnika spłaty zobowiązań w kolejnych latach, katalog tytułów dłużnych, katalog źródeł finansowania deficytu.

W 2019 roku do budżetu, wieloletniej prognozy finansowej i gospodarki finansowej JST, w tym zaciągania zobowiązań mają zastosowanie dotychczasowe przepisy ustawy o finansach publicznych z wyłączeniem wybranych przepisów wskazanych w nowelizacji ustawy.

Od 1 stycznia 2019 roku zmienia się ustawowo określony katalog tytułów dłużnych poprzez zaliczenie do tytułów dłużnych również zobowiązań finansowych wynikających ze stosunków prawnych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umów (przykładowo: rozłożenie na raty należności wynikających z umów za zakupy czy usługi, leasing, finansowanie kapitałowe).

Konsekwencją tych zmian jest wprowadzenie obowiązku uzyskania przez zarząd JST opinii RIO również w odniesieniu do „innych zobowiązań” zaliczanych do tytułów dłużnych. W przepisach określono dwa wyłączenia od tej zasady:

- uzyskanie opinii nie będzie wymagane w przypadku zobowiązań krótkoterminowych podlegających spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte lub wyemitowane;
- opiniowaniu nie będą podlegały zobowiązania o wartości nieprzekraczającej 0,5 % planowanych dochodów bieżących, o ile suma zaciągniętych zobowiązań z tego tytułu w roku budżetowym nie przekroczyła 1 % planowanych dochodów bieżących.

Gminy, które planują zaciągnięcie długoterminowych kredytów, powinny respektować postanowienia art. 212 ust. 1 pkt 6a powołanej ustawy - „Zgodnie z ustawami ustrojowymi, właściwym organem do podjęcia decyzji w tym zakresie jest organ stanowiący JST”.

Znowelizowana ustawa wprowadziła też nowe przepisy w zakresie ustalania w kolejnych latach budżetowych dopuszczalnego poziomu spłaty zobowiązań przez gminę. Indywidualnej ocenie podlegać będzie sytuacja finansowa jednostki, w tym zdolność do zaciągania i spłaty nowych zobowiązań, w aspekcie wykonanych i prognozowanych wielkości wpływających na ustalenie w kolejnych latach relacji określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu przewidzianym odpowiednio dla okresu przejściowego (2020 - 2025) oraz od roku 2026 do końca okresu objętego prognozą kwoty długu.

Począwszy od planowania budżetów na 2020 rok, prawą stronę wzoru obliczać będziemy jako średnią z 3 ostatnich lat wskaźników jednorocznych, które będą stanowić stosunek sumy nadwyżki bieżącej i sprzedaży majątku do dochodów bieżących za dany rok, pomniejszonych o dotacje bieżące z UE. Po tej zmianie dotacje z UE (zarówno bieżące, jak i majątkowe) nie będą miały żadnego wpływu na zdolność kredytową. Jeśli chodzi o lewą stronę wzoru, liczyć będziemy relację do dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje bieżące UE.

Od 2026 roku indywidualny wskaźnik dla gminy wyliczany będzie na podstawie średniej ważonej z ostatnich 7 lat, przy czym pierwsze cztery lata będą miały wagę 40%, a ostatnie trzy 60%. Wyniki budżetowe za rok 2019 wejdą do wskaźnika na rok 2026. Od tego roku z licznika do wyliczania wskaźnika jednorocznego zniknie też planowana sprzedaż majątku. Obecnie to kategoria, która najczęściej służy zawyżaniu wskaźnika, na co wskazuje w swoich analizach Ministerstwo Finansów.

3. Umorzenia podatków w 2018 roku.

1) W zakresie podatków od osób prawnych nie udzielono umorzeń oraz odroczeń. W okresie sprawozdawczym rozłożono natomiast na raty należność z tytułu podatku od nieruchomości jednemu podatnikowi, gdzie ostatnie raty zostały spłacone w II półroczu 2018 roku.

Do tutejszego Urzędu wpłynął 1 wniosek w sprawie umorzenia II i III raty podatku od nieruchomości za 2018 rok. Zgodnie z obowiązującymi przepisami umorzenie możliwe jest jedynie w odniesieniu do zaległości podatkowej, a więc w stosunku do podatku niezapłaconego w obowiązującym terminie. Po rozpatrzeniu sprawy wydano decyzję umarzającą postępowanie, ponieważ II i III rata podatku została przez podatnika uregulowana, tj. na konto gminy środki wpłynęły w dniu 12 marca 2018 roku. Wobec tego nie wystąpiła zaległość.

2) W zakresie podatków od osób fizycznych nie udzielono umorzeń, odroczeń oraz nie rozłożono spłat na raty. W okresie sprawozdawczym w zakresie podatków od osób fizycznych wpłynęło 10 wniosków o umorzenie zaległości podatkowych w tym: na podatek od nieruchomości – 1 wniosek, na podatek rolny – 4 wnioski oraz na łączne zobowiązanie pieniężne – 5 wniosków. W trzech przypadkach na wnioski złożone przed upływem terminu płatności wydano postanowienia odmawiające wszczęcia postępowania zgodnie z art. 165a Ordynacji podatkowej. Natomiast z uwagi na fakt, iż 5 podatników złożyło niekompletny materiał dowodowy i mimo wezwania nie uzupełnili braków formalnych, wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia w trybie art.169 § 1 Ordynacji podatkowej, który stanowi: *„niewypełnienie przez stronę warunków określonych wezwaniem spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia”*. Ponadto w 2 przypadkach umorzono postępowanie, ponieważ stwierdzono bezprzedmiotowość jego prowadzenia (należność podatkowa została wpłacona w terminie, wobec czego nie wystąpiła zaległość).

3) W w zakresie gospodarki odpadami udzielono umorzeń na łączną kwotę 991,20 zł.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono 3 wnioski w sprawie umorzenia zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wydano trzy pozytywne decyzje. W 2018 roku nie stosowano ulg w postaci odroczenia terminu płatności czy rozłożenia na raty.